

## **Rzadkie rośliny naczyniowe Podlasia Nadbużańskiego – cz. 1. Gatunki siedlisk murawowych, łąkowych i szuwarowych**

PAWEŁ KALINOWSKI

KALINOWSKI, P. 2012. Rare vascular plants of the Podlasie Nadbużańskie region (eastern Poland) – part 1. Grassland, meadow and wetland plants. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 19(2): 361–377. Kraków. PL ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: The paper is the first in a series to present new floristic data for the Bug River Valley and adjacent regions of Podlasie (eastern Poland). Investigations were conducted in the years 1994–2012 and resulted in findings on 1532 vascular plant species and subspecies. Here information on 167 rare and endangered species of vascular plants of grassland, meadow and wetland communities is supplied: 19 of them are new to the region, 34 are enlisted in national “red list” of endangered vascular plants, 100 are regionally endangered (some considered extinct so far) and 35 are legally protected.

KEY WORDS: vascular plants, floristics, distribution, Podlasie Nadbużańskie region, Poland

*P. Kalinowski, Szczeglacin 42, 08-108 Korczew n/Bugiem, woj. mazowieckie, Polska; e-mail: kumat@hotmail.com*

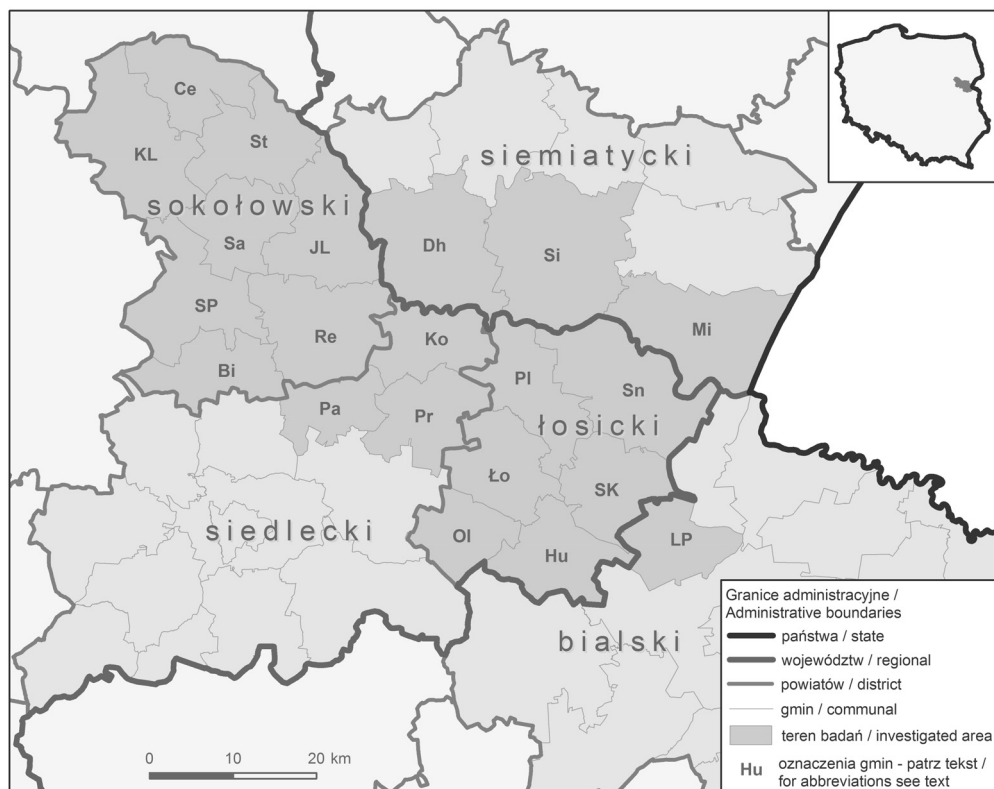
### WSTĘP

Walory przyrodnicze doliny Bugu i terenów do niej przyległych, zwłaszcza okolic Drohiczyna i Mielnika, znane są polskiej botanice przynajmniej od czasu głośnych artykułów CELIŃSKIEGO (1954, 1961) na temat „flory pontyjskiej” nad Bugiem. Nie były to jednak pierwsze doniesienia o florze tych okolic. Rozpoznanie florystyczne na tym obszarze ma bogatą tradycję, sięga do początków nowoczesnych nauk przyrodniczych na ziemiach polskich i wiąże się bezpośrednio z działalnością KLUKA (1786–1788). W drugiej połowie XIX w. obszarem tym zainteresował się (co prawda dość marginalnie i zaledwie na okres kilku lat) jeden z wybitniejszych, choć zapoznanych ostatnio, botaników owych czasów – KARO, który pozostawił po sobie kilka artykułów (1871, 1879), przynoszących pierwszy, w miarę pełny obraz flory okolic Łosic oraz fragmentaryczne dane z doliny Bugu. Te wczesne doniesienia, uzupełnione o dalsze daty, zostały zebrane przez ROSTAFIŃSKIEGO (1872), co zakończyło na długie lata zainteresowanie florą okolic nadbużańskich. Kolejne doniesienia pochodzą dopiero z połowy XX w. (CELIŃSKI 1954, 1961; AMBROŹEWSKA 1961). Fitogeograficzne rozpoznanie doliny Bugu doznało imponującego przyspieszenia dopiero w latach 70., co było bezpośrednio związane z działalnością Z. Głowackiego i jego

współpracowników z Siedlec. Liczne publikacje (patrz wykaz literatury), które ukazały się od tego czasu, potwierdziły duże bogactwo florystyczne obszarów nadbużańskich (np. GŁOWACKI 1984; ĆWIKLIŃSKI & GŁOWACKI 1990; GŁOWACKI i in. 2003).

Niniejsze doniesienie jest uzupełnieniem wcześniejszych danych w tym sensie, że zawiera zarówno dane na temat nowych taksonów, jak i dostarcza informacji na temat aktualnego stanu stanowisk znanych, dawno niepotwierdzonych (niekiedy od czasów F. Karo), lub wręcz uznanych za zanikłe. Badaniem objęto (z różną intensywnością) obszar czterech powiatów położonych nad Bugiem w dzisiejszych województwach mazowieckim oraz podlaskim: sokołowski, łosicki, siemiatycki oraz północno-wschodnią część siedleckiego. Większość danych pochodzi z terenu kilku sąsiadujących ze sobą gmin nadbużańskich: Drohiczyń, Jabłonna Lacka, Korczew, Łosice, Mielnik, Paprotnia, Platerów, Przesmyki, Repki i Siemiatycze (Ryc. 1). Pod względem geobotanicznym teren badań przynależy do Podlaskiego Przełomu Bugu, Wysoczyzny Siedleckiej, Wysoczyzny Drohiczkiej oraz marginalnie do Równiny Łukowskiej (KONDRACKI 2000).

Zaprezentowane dane pochodzą z lat 1994–2012. Częściowo (gatunki murawowe, łąkowe i szuwarowe) zostały one zebrane w ramach projektu *Opracowanie narzędzia*



Ryc. 1. Mapa terenu badań

Fig. 1. Map of investigated area

umożliwiającego identyfikację obszarów przyrodniczo cennych w krajobrazie rolniczym, finansowanego przez Norweski Mechanizm Finansowy i realizowanego w Instytucie Technologiczno-Przyrodniczym w Falentach. Ze względu na dość długi okres gromadzenia danych, uwzględniono w wykazie diachroniczny wymiar lokalnej flory, zaznaczając przydatki zaniku stanowisk oraz czas pojawienia się nowych taksonów.

Teren objęty badaniem, pomimo dość dobrego rozpoznania, okazał się zaskakująco bogaty florystycznie. Nie tylko potwierdzono większość z podawanych w literaturze gatunków, lecz znaleziono wiele nowych stanowisk rzadkich roślin oraz 91 taksonów nowych dla obszaru badań. Uwzględniając dane z literatury, tylko na terenie wymienionych 10 gmin stwierdzono łącznie 1532 taksony (gatunki, podgatunki i mieszańce) roślin naczyniowych, w tym 1083 rodzime, 113 archeofitów, 162 kenofity i 174 efemerofity. Na szczególną uwagę zasługuje teren gminy Korczew (powiat siedlecki), gdzie na 104 km<sup>2</sup> znaleziono 1247 taksonów (KALINOWSKI, npl.).

Praca niniejsza koncentruje się na rzadkich i zagrożonych składnikach flory Podlasia Nadbużańskiego, występujących w siedliskach murawowych, łąkowych oraz szuwarowych. W wykazie uwzględniono wszystkie stwierdzone na badanym terenie gatunki tych siedlisk, figurujące na krajowej lub regionalnej „czerwonej liście” oraz gatunki objęte w Polsce ochroną całkowitą lub częściową z wyjątkiem najpospolitszych – *Cirsium rivulare*, *Helichrysum arenarium* i *Polygonum bistorta*. Podano również inne gatunki rzadkie, bądź interesujące z różnych względów – niepodawane dotychczas z tego obszaru, rzadko notowane, ekspandujące, lecz również pospolitsze, dla których brak dotychczas danych w bazie ATPOL. Łącznie zamieszczono dane dla 167 gatunków, spośród których 19 to gatunki nowe dla obszaru badań, 34 figurują na krajowej „czerwonej liście” roślin naczyniowych, 100 znajduje się na liście regionalnej, 32 to gatunki objęte ochroną całkowitą i 3 ochroną częściową. Niektóre grupy roślin, tj. rodzaje *Alchemilla*, *Festuca*, *Oenothera* zostały wyłączone z opracowania i staną się przedmiotem odrębnych publikacji.

Gatunki zaprezentowano w następującym porządku: nazwa taksonu, w nawiasie kwadratowym kategorii zagrożenia według ZARZYCKIEGO i SZELAĞA (2006) oraz GŁOWACKIEGO i in. (2003) (kategorie zagrożenia na poziomie krajowym zapisano czcionką wytłuszczoną) oraz informacje o ochronie gatunkowej (ROZPORZĄDZENIE... 2012), następnie dane na temat częstotliwości występowania na badanym terenie wraz z krótką charakterystyką siedliska, wykaz stanowisk z podaniem skrótu nazwy gminy, na terenie której znajduje się stanowisko oraz współrzędne kwadratu ATPOL dla każdego z nich. W przypadku niektórych rzadkich gatunków podano również informacje dotyczące liczebności populacji lub historii stanowisk.

Zastosowano następujące skróty i oznaczenia: ! – gatunek stwierdzony na badanym terenie po raz pierwszy, \* – gatunek synantropijny, ° – gatunek w przeszłości błędnie podawany, Ch – gatunek chroniony całkowicie, ch – gatunek chroniony częściowo, Kol. – Kolonia, oddz. – oddział leśny, rez. – rezerwat. Oznaczenia gmin: Bi – Bielany, Ce – Cerańów, Dh – Drohiczyn, Hu – Huszlew, JL – Jabłonna Lacka, KL – Kosów Lacki, Ko – Korczew, LP – Leśna Podlaska, Ło – Łosice, Mi – Mielnik, Ol – Olszanka, Pa – Paprotnia, Pl – Platerów, Pr – Przesmyki, Re – Repki, Sa – Sabnie, Si – Siemiatycze, SK – Stara Kornica, Sn – Sarnaki, SP – Sokołów Podlaski, St – Sterdyń.

Nomenklaturę roślin przyjęto zasadniczo za MIRKIEM i in. (2002). W przypadku niektórych taksonów z grupy *Potentilla collina* agg., których to opracowanie nie obejmuje, stosuję nazewnictwo zaproponowane przez KOŁODZIEJKA (2010) – dotyczy kolejnych części opracowania. Nazewnictwo w obrębie rodzaju *Euphrasia* przyjmuję za STASZKIEWICZEM (oznaczenie materiałów zielnikowych). W nielicznych przypadkach (głównie mieszańców) przyjmuję binominy za współczesnymi florami (RUTKOWSKI 1998; STACE 2010).

## WYKAZ GATUNKÓW

*Allium montanum* – [EN] Rzadki w suchych murawach: Drohiczyn (Dh, FC 98), Mogielnica (Ko, FD 07) – tu licznie w murawie w lasku sosnowym i wzdłuż drogi do Szczegłacina.

*Allium oleraceum* – [LR] Dość często w murawach i na przydrożach: Kupientyn (Sa, FC 95), Wieska (JL, FC 86), Kol. Jabłonna Lacka (JL, FC 96), Mogielnica (Ko, FC 97), Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Wasilew Skrzyszewski (Re, FC 97), Drohiczyn (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Dąbrowa, w lesie w oddz. 130 (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08), Tokary (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Patków (Ło, FD 18), Osłowo (Mi, GD 00).

*Androsace septentrionalis* – [VU] Rozpowszechniona na żwirowiskach. Nowe stwierdzenia: Gałki (Re, FC 96), Mogielnica (Ko, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Drohiczyn (Dh, FC 98), Zajęczniki (Dh, FC 98), Bartków, w lesie w oddz. 145–147, 149, 152 (Ko, FD 06 i FD 07), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Platerów (Pl, FD 09), Czuchów-Pieńki, nasyp kolejowy (Pl, FD 18).

*Anthericum ramosum* – [VU] Rzadko w murawach i w borach: Rytele-Olechny (Ce, FC 74), Jakubiki (KL, FC 74), Mogielnica, skarpa nad Bugiem (Ko, FC 97), na NE i SE od Tonkiel (Dh, FC 97), Zajęczniki, las Kozerówka (Dh, FC 98), Bartków, w lesie w oddz. 147 (Ko, FD 07), rez. Dębniak (Ko, FD 07), Laskowice, w oddz. 132 (Ko, FD 07), Mogielnica, las Borki (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów, w oddz. 84 (Ko, FD 08), Mężenin, w lesie w oddz. 28, 35–36, 44 (Pl, FD 08), Lipiny, las Piskory (Pr, FD 17), Moszczona Królewska, Sypane Góry (Mi, GC 90), Moszczona Królewska, las Prowały (Mi, GD 00).

*Anthyllis vulneraria* subsp. *polyphylla* – Bardzo rzadko w murawach i na świeżych łąkach: Zajęczniki (Dh, FC 98), Korczew (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07), Osłowo (Mi, GD 00).

*Arabis hirsuta* – [VU] Rzadko i nielicznie w murawach. Nowe stanowiska: żwirownia na W od Korczewa (Ko, FD 07), na N od Laskowic (Ko, FD 07), 2 stanowiska na N od Szczegłacina (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), ziołorośla na W od Mężenina (Pl, FD 08). Potwierdzona na łąkach w Bużyskach (Ko, FD 07) i na NW od Korczewa (Ko, FD 07).

*Arabis planisiliqua* – [VU] Dość często na zmiennowilgotnych łąkach w dolinie Bugu: na N od Wieski (JL, FC 86), na W od Starczewic (Ko, FC 97), Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), na SE i W od Bużysk (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na N i NW od Szczegłacina (Ko, FD 07), na E oraz S od Ruskiej Strony (Ko, FD 08) i w Zajęcznikach (Dh, FD 08).

*Asparagus officinalis* – Rzadko w murawach nad Bugiem, poza tym dziczejący z uprawy. Stanowiska naturalne: Mołozew (JL, FC 96), Drohiczyn (Dh, FC 97), Mogielnica (Ko, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Ruska Strona (Ko, FC 98), Słochy Annapolskie (Si, FC 99), Bużyska (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Turna Duża (Si, FD 09). Stanowiska synantropijne: Gródek (JL, FC 86), Drohiczyn (Dh, FC 97), Liszki (Re, FD 06), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Knychówek (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18), Niemojki (Ło, FD 18).

*Asperula tinctoria* – [V, VU] Bardzo rzadko, potwierdzona w murawach kserotermicznych w Drohiczynie (Dh, FC 97 i FC 98) i na NE od Osłowa (Mi, GD 00). Stanowisko w Drohiczynie jest silnie zagrożone ze względu na postępującą zabudowę zbrocy nadbużańskich.

*Aster amellus* – [EN, Ch] Bardzo rzadko, stwierdzony w murawach na W i E od Drohiczyna (Dh, FC 97 i FC 98), na stanowisku zastępczym w Mogielnicy (Ko, FC 97) oraz na N od Mielnika (Mi, GD 00).

*Astragalus arenarius* – [LR] Często w murawach na piaskach: Wólka Nadbużna (Ce, FC 64), Kol. Rytele-Wszółki (Ce, FC 74), Białobrzegi (St, FC 76), Wieska (JL, FC 86), Drohiczyn (Dh, FD 97), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Bużyska (Ko, FD 07), Knychówek (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Mogielnica, las Borki (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Platerów (Pl, FD 09) – tereny kolejowe, Maćkowicze (Mi, FD 09), Klepaczew (Sn, GD 00), Moszczona Królewska, Sypane Góry (Mi, GC 90).

*Barbarea vulgaris* – [LR] Bardzo rzadko w murawach. Potwierdzony na W i E od Drohiczyna (Dh, FC 97 i FC 98). Nowe stanowiska: Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Korczew, park (Ko, FD 07).

***Blysmus compressus*** – [VU] Bardzo rzadko na wilgotnych łąkach na N od Zajęcznik (Dh, FC 98), na N od Korczewa i Laskowic (Ko, FD 07) oraz w Rozwadowie (Sn, FD 09).

***Brachypodium pinnatum*** – [EN] Bardzo rzadko w murawach, stwierdzona tylko w wąwozach na E od Drohiczyzna (Dh, FC 97) i w lesie w Bartkowie (Ko, FD 07).

\* ***Bromus racemosus*** – [V, VU] Bardzo rzadko na łąkach w Korczewie (Ko, FD 07).

***Campanula bononiensis*** – [Ch] Dość często w ciepłolubnych murawach i zaroślach: Gródek (JL, FC 86 i FC 96), na W od Drohiczyzna (Dh, FC 97), na NW od Mogielnicy (Ko, FC 97), Mołóżew (JL, FC 97), na SE od Tonkiel (Dh FC 97), Wirów (JL, FC 97), Trębice Dolne (Pa, FD 06), Dąbrowa (Pr, FD 07), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), na SW od Korczewa (Ko, FD 07), na SE od Gór (Ko, FD 08), na E i W od Tokar (Ko, FD 08), Kol. Klimczyce (Sn, FD 09), Niemojki (Ło, FD 18), Patków (Ło, FD 18), na E od Osłowa (Mi, GD 00).

***Campanula rapunculus*** – Bardzo rzadko w murawach na krawędziach doliny Bugu. Nowe stanowiska: Frankopol (Re, FC 97), Mielnik, murawy na skraju wyrobiska kredy oraz na E od wsi (Mi, GD 00), Osłowo, dość licznie w murawach i na nieużytkach 1 km na E od wsi (Mi, GD 00). Wcześniej podawany przez CIOSKA i KRECHOWSKIEGO (2005) z 10 stanowisk w okolicach Drohiczyzna (Dh, FC 98) i Mielnika.

***Carex canescens*** – Rzadko na torfowiskach: Chruszczewka Szlachecka (KL, FC 83), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08).

! ***Carex davalliana*** – [V, Ch] Bardzo rzadko na zmiennowilgotnych łąkach, wyłącznie na SW od Bużysk (Ko, FD 07) – 2 kępy i ok. 75 osobników na N od Laskowic (Ko, FD 07). Dotychczas najbliższe stanowisko tego gatunku stwierdzono między Leśną Podlaską a Witulinem (LP, GD 30) w powiecie białskim (DENISIUK 1961).

***Carex diandra*** – [VU] Bardzo rzadko nad wodami: Laskowice (Ko, FD 07).

***Carex distans*** – [DD] Rzadko na wilgotnych łąkach: Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Zalesie (Ko, FD 07), Zajęczniki (Dh, FD 08), Maćkowicze (Mi, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09).

! ***Carex disticha*** – [DD] Bardzo rzadko na wilgotnych i zmiennowilgotnych łąkach: Stochy Annopolskie (Si, FC 99), Rozwadów (Sn, FD 09), Falatycze (Pl, FD 19).

***Carex echinata*** – Bardzo rzadko na torfowiskach i młakach: Zalesie (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08).

***Carex elongata*** – Rzadko na torfowiskach: Bartków (Ko, FD 07), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Góry (Ko, FD 08).

***Carex flacca*** – [VU] Rzadko na łąkach na E od Drohiczyzna (Dh, FC 97), w okolicach Korczewa, Laskowic i Ruskiej Strony (Ko, FD 07) oraz w Falatyczach (Pl, FD 19).

! ***Carex flava* × *C. demissa*** – Bardzo rzadko na torfowych łąkach w dolinie rzeki Kołodziejki oraz nad Bugiem: Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07).

! ***Carex flava* × *C. viridula*** – Bardzo rzadko na mokrych łąkach: Garnek (Ce, FC 74).

***Carex hartmanii*** – [VU] Dość rzadko na łąkach selernicowych na SW od wsi Bużyska (Ko, FD 07), na NE od Zalesia (Ko, FD 07), na S od wsi Góry (Ko, FD 08), na E i SE od Ruskiej Strony (Ko, FD 08), na NW od Maćkowicz (Mi, FD 09) oraz w Rozwadowie (Sn, FD 09).

***Carex lasiocarpa*** – Bardzo rzadko na torfowiskach: Chruszczewka Szlachecka (KL, FC 83), Kol. Żochy (KL, FC 83), Trzciniec Duży (KL, FC 84), Bużyska (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08).

***Carex lepidocarpa*** – Bardzo rzadko na wilgotnych łąkach na NW od Korczewa (Ko, FD 07).

***Carex praecox*** – [V] Często w murawach nad Bugiem: Nowomodna (JL, FC 96), Frankopol (Re, FC 97), Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Knychówek (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 07). Potwierdzona w Wiesce (JL, FC 86), Tonkielach (Dh, FC 97), Bużyskach (Ko, FD 07), Drażniewie (Ko, FD 08) i Mogielnicy (Ko, FC 97 i FD 07) – 3 stanowiska na S i NE od wsi.

***Carex viridula*** – Rzadko na torfowiskach: Chądzyń (St, FC 75), Kiełpiniec (St, FC 75), Kol. Wieska (JL, FC 86), na NE od Korczewa (Ko, FD 07) oraz na E od wsi Ruska Strona (Ko, FD 08).

*Carlina acaulis* subsp. *caulescens* – [CR, Ch] Bardzo rzadko na polanie w lesie na SW od Lipin (Pr, FD 17). Stanowisko znalezione przez WYCZÓŁKOWSKĄ (1977), potem wielokrotnie cytowane, obecnie w zaniku wskutek dużego zacienienia. W 1999 r. spośród 14 stwierdzonych osobników kwitło 7, w 2006 r. – spośród 7 – tylko jeden, a ostatnio (2011 r.) stwierdzono tylko 5 płonnych roślin. W XIX w. podawany również z Szawłów (Ol, FD 28) (KARO 1871).

*Catabrosa aquatica* – [VU] Bardzo rzadko w miejscach wilgotnych. Nowe stanowisko: rez. Dębniak, nad strumykiem w N części kompleksu (Ko, FD 07).

*Centaurea phrygia* – [VU] Bardzo rzadko, tylko na łące w parku w Korczewie (Ko, FD 07) – ostatnio niepotwierdzone. Wcześniej podawany z Zajęcznik (Dh, FC 98) (SOKOŁOWSKI 1973).

*Centaureum erythraea* s. stricto – [LR, Ch] Rzadko w murawach i na zrębach leśnych. Nowe stanowiska: Kiełpiniec (St, FC 75), Kamieńczyk (St, FC 76), Mogielnica, skarpa nad Bugiem (Ko, FC 97), na S od Wólki Zamkowej (Dh, FC 97), Bartków, w lesie w oddz. 145 i 151 (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), Laskowice, w oddz. 104, 106 i 123 (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), na SW od Szczegłacina (Ko, FD 07), na NE od Zalesia (Ko, FD 07), na N i E od Drażniewa (Ko, FD 08), na E od wsi Ruska Strona (Ko, FD 08), Hołowczyce Nowe (Sn, FD 09), Maćkowicze (Mi, FD 09), Łosice-Artych (Ło, FD 18), Hadynów (Ol, FD 28), Osłowo (Mi, GD 00), Mielnik (Mi, GD 00). Potwierdzona na S od Bużysk (Ko, FD 07).

*Centaureum pulchellum* – [Ch] Rzadko w miejscach wilgotnych – na polach, łąkach, w koleinach polnych dróg: Drohiczyn (Dh, FC 97), Mogielnica (Ko, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07): 2 stanowiska na N i NE od wsi, na N i E od Laskowic (Ko, FD 07), Starczewice (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08), Mężenin (Pl, FD 08).

*Chenopodium acerifolium* – [VU] Bardzo rzadko, kilkanaście osobników na aluwiach nadbużańskich na N od Drażniewa (Ko, FD 08). Wcześniej gatunek znaleziony w 1977 r. przez GŁOWACKIEGO (npbl.) na pobliskiej Kępie Zajęcznikowskiej (Dh, FD 08) (ATPOL).

! *Cirsium xerucagineum* – Dość rzadki mieszańiec znaleziony na łąkach w Kosowie Lackim (KL, FC 84), na N, NE i SW od Korczewa (Ko, FD 07) oraz w Falatyczach (Pl, FD 19).

° *Cladium mariscus* – [EX, Ch] Błędnie podawana z Jabłonny Lackiej (JL, FC 96) (ŚWIEBODA 1968; ATPOL). Umieszczona nawet, jako gatunek wymarły, na „czerwonej liście” Niziny Południowopodlaskiej (GŁOWACKI i in. 2003). Okaz dowodowy z zielniku Uniwersytetu Warszawskiego (WA) zebrany przez R. Kobendzę w 1947 r. to *Scirpus sylvaticus*. Ponadto błędnie zinterpretowano miejsce zbioru – najprawdopodobniej chodzi o Jabłonnę pod Warszawą. Nie jest i nigdy nie była składnikiem flory Południowego Podlasia.

*Cnidium dubium* – [V, VU] Często i masowo na zmienno-wilgotnych łąkach, rzadziej w wilgotnych dąbrowach: Rytyle Świątkie (Ce, FC 63), Rytyle-Olechny (Ce, FC 64), Wólka Nadbużna (Ce, FC 64), Wólka Rytelska (Ce, FC 74), Dąbrowa (KL, FC 74), Grądy (St, FC 74), Kiełpiniec (St, FC 75), Kamieńczyk (St, FC 76), Matejki (St, FC 76), Dębe (KL, FC 83), Kol. Żochy (KL, FC 83), Góry (KL, FC 84), Kutyski (KL, FC 84), Sabnie (Sa, FC 85), Dzierzby Szlacheckie (JL, FC 86), na N od Jabłonny Lackiej (JL, FC 86), Kol. Kamieńczyk (St, FC 86), Kol. Wieska (JL, FC 86), Krzemień (JL, FC 86), Teofilówka (JL, FC 86), Wieska (JL, FC 86), Orzeszówka (SP, FC 94), na S od Czekanowa (JL, FC 96), Kol. Skrzyszew (Re, FC 96), Nowomodna, las Dąbrowa (JL, FC 96), na N od Wirowa (JL, FC 96), Frankopol (Re, FC 97), Runice, las Dębina (Dh, FC 97), na W od Starczewice (Ko, FC 97), na E, SE, SW i NE od wsi Tonkiele (Dh, FC 97), na NE od Drohiczyzna (Dh, FC 98), Wyrozby-Kunaty (Re, FD 06), na S i SE od Bużysk (Ko, FD 07), Czapple-Andrelewicze (Re, FD 07), na N, S, SE i NE od Gór (Ko, FD 07 i FD 08), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na SW od Mogielnicy (Ko, FD 07), na E i NE od Laskowic (Ko, FD 07), na S i E od Ruskiej Strony (Ko, FD 07 i FD 08), na E od Zalesia (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), na W od Lipna (Pl, FD 08), Kisielew (Pl, FD 08), na NW od Tokar (Ko, FD 08), Laskowice, w lesie w oddz. 115, 119, 130 (Ko, FD 07 i FD 08), Mężenin, w oddz. 36, 38, 40 (Pl, FD 08), na W od Platerowa (Pl, FD 08), na W od Ruskowa (Pl, FD 08), Kol. Hołowczyce (Sn, FD 09), Kol. Kisielew (Pl, FD 09), Nowodomki (Pl, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09), Toroszyn (Sn, FD 09), Turna Duża, Hory (Si, FD 09), Kol. Patrykozy (Bi, FD 15), na S od wsi Łozy (Pa, FD 16), Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18), na E od Niemojek (Ło, FD 18), na N od Szpak

(Sn, FD 19), Kol. Pietrusy (Ol, FD 28), Mszanna (Ol, FD 28), Ławy (Hu, FD 29), Wygoda (Hu, FD 39), na S od Horoszek Dużych (Sn, GD 10).

***Corispermum leptopterum*** – Dość często na wydmach w dolinie Bugu, rzadziej na żwirowniach i wzdłuż dróg: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Białobrzegi (St, FC 76), Kamieńczyk (St, FC 76), Kanabród (Re, FC 96), Drohiczyn (Dh, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Wasilew Szlachecki (Re, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Słochy Annapolskie (Si, FC 99), Drażniew (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Rzewuszki (Sn, FD 09), Lipiny, obok torów kolejowych (Pr, FD 17), Kol. Litewniki Stare (Sn, FD 19).

***Crepis mollis*** s. lato – [LR] Rzadko na wilgotnych łąkach i w zaroślach na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na N od Laskowic (Ko, FD 07), na S od Szczeglacina (Ko, FD 07) i na N od Gór (Ko, FD 08).

***Cuscuta epithimum*** – Dość często na łąkach na NE i NW od Korczewa (Ko, FD 07) oraz na S, NE i E od Szczeglacina (Ko, FD 07).

***Cyperus fuscus*** – [VU] Dość często na brzegach wód, rzadko na wilgotnych polach i łąkach. Nowe stwierdzenia: Frankopol (Re, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07), Starczewice (Ko, FD 07), Szczeglacin, stawy (Ko, FD 07), Bojary, łąki w lesie Wrzosek (Pr, FD 08), Drażniew (Ko, FD 08), Chybów (Sn, FD 09), Łosice-Artych (Ło, FD 18), Patków (Ło, FD 18), Patków Ruski (Ło, FD 18), Olszanka (Ol, FD 28), Pietrusy (Ol, FD 28). Stanowiska potwierdzone: Mołożew (JL, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Mężenin (Pl, FD 08), Woźniki (Ło, FD 18).

***Dactylorhiza incarnata*** – [VU, Ch] Często i licznie na wilgotnych łąkach i pastwiskach. Nowe stanowiska: na NW od Maćkowicz (Mi, FD 09), Słochy Annapolskie (Si, FC 99), Bużyska (Ko, FD 07), na S od wsi Góry (Ko, FD 07), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), Korczew, stawy i wzdłuż drogi do Starczewic (Ko, FD 07), na NE i NW od Korczewa (Ko, FD 07), na NE od Laskowic (Ko, FD 07), na SW od Mogielnicy (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), na S od Starczewic (Ko, FD 07), na NE od Szczeglacina (Ko, FD 07) – bardzo licznie, do 450 osobników w 2008 r., Zaleś (Ko, FD 07), Ogrodniki (Si, FD 08), na S od Tokar (Ko, FD 08), Nowodomki (Pl, FD 09), Kol. Hołowczyce (Sn, FD 09), Falatycze (Pl, FD 19), Klimy (Ol, FD 27), Szawły (Ol, FD 28). Stanowiska potwierdzone: Garnek (Ce, FC 74), Wieska (FC 86), na N i S od Zajęcznik (Dh, FC 98 i FD 08).

***Dactylorhiza maculata*** – [V, CR, Ch] Bardzo rzadko na torfowych, zmiennowilgotnych łąkach. W latach 1995–2000 w liczbie 1–2 osobników obserwowana na NE od Korczewa (Ko, FD 07). W 2011 r. stwierdzono bogate stanowisko pod Zalesiem (Ko, FD 07), liczące 700–1000 osobników.

***Dactylorhiza majalis*** – [VU, Ch] Dość często, chociaż przeważnie nielicznie, na wilgotnych łąkach: na N od Wieski (JL, FC 86), na N i S od Zajęcznik (Dh, FC 98 i FD 08), Bartków, w oddz. 148 (Ko, FD 06), na S od Bużysk (Ko, FD 07), na N od Gór (Ko, FD 07), na S i NE od Korczewa (FD 07), na NE i S od Laskowic (Ko, FD 07), na S od Mogielnicy (Ko, FD 07), na NE od Szczeglacina (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07) – w licznej populacji ok. 200 osobników, Zaleś (Ko, FD 07), na S od Gór (Ko, FD 08) – dość licznie, ok. 100 osobników, na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08), na NW od Tokar (Ko, FD 08) oraz na NW od Maćkowicz (Mi, FD 09).

***Dianthus armeria*** – [LR, Ch] Bardzo rzadko na stokach nad Bugiem: Wólka Zamkowa (Dh, FC 97) – licznie (do 250 osobników) na pastwisku, Drohiczyn (Dh, FC 97) – kilka okazów na pastwisku w wąwozie na E od miasta, Mogielnica (Ko, FC 97) – nielicznie (5–20 kwitnących roślin) na stromej skarpie nad Bugiem. Wcześniej podawany z Drohiczyzna przez SOKOŁOWSKIEGO (1973), kilka stanowisk podają również FALIŃSKI i in. (2000).

!\* ***Dianthus campestris*** – Bardzo rzadko: Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18) – licznie u podnóża piaszczystego nasypu kolejowego, przechodzi do naturalnych muraw psammofilnych.

***Dianthus superbus*** – [V, EN, Ch] Rzadko na zmiennowilgotnych łąkach: Kamieńczyk (St, FC 76), Kol. Wieska (JL, FC 86), Bużyska (Ko, FD 07), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), na NW i NE od Korczewa (Ko, FD 07), na N od Laskowic (Ko, FD 07), na NE od Szczeglacina (Ko, FD 07), Zaleś (Ko, FD 07) oraz na S i E od Ruskiej Strony (Ko, FD 07 i FD 08).

***Draba nemorosa*** – [EN] Rzadko w murawach, wyjątkowo zawlekany. Nowe stanowiska: na S i NW od Mogielnicy (Ko, FC 97 i FD 07), Wasilew Szlachecki, skarpa nad Bugiem (Re, FC 97), Korczew, park (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na S od Szczeglacina (Ko, FD 07).

*Eleocharis acicularis* – Bardzo rzadko i nielicznie na łąkach nad Bugiem oraz na brzegach starorzeczy na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), na W od Bużysk (Ko, FD 07) – tu po 1994 r. nieobserwowany, oraz na N od Drażniewa (Ko, FD 08). Potwierdzony w Mołożewie (JL, FC 97).

*Eleocharis quinqueflora* – [DD] Bardzo rzadko na wilgotnych łąkach na NE od Laskowic (Ko, FD 07). Wcześniej gatunek znaleziony w 1979 r. przez GŁOWACKIEGO (npbl.) w Wyrozębach-Podawcach (Re, FD 06) (ATPOL).

*Eleocharis uniglumis* – Rzadko na wilgotnych łąkach na N od Zajęcznik (Dh, FC 98), na N od Korczewa i Laskowic oraz na NE od Zalesia (Ko, FD 07).

*Epipactis palustris* – [V, EN, Ch] Rzadko na (zmiennie)wilgotnych łąkach i w zaroślach: Mogielnica, skarpa nad Bugiem (Ko, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Góry-Kopciw (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na NE od Zalesia (Ko, FD 07) – licznie, Maćkowicze (Mi, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09).

*Eriophorum latifolium* – [CR] Bardzo rzadko na torfowiskach, stwierdzona tylko w okolicy wsi Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07).

*Eriophorum vaginatum* – Torfowiska niskie w lesie Leonów, w oddz. 88 (Ko, FD 08) oraz w Jeziorach, w oddz. 418 (Ło, FD 28).

*Euphorbia lucida* – [LR] Rzadko na nadbużańskich aluwiach. Nowe stanowiska: Matejki (St, FC 76), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08). Potwierdzony na N od Gródka (JL, FC 86), na W od Bużysk (Ko, FD 07) i na Kępie Zajęcznikowskiej (Dh, FD 08).

! *Euphrasia micrantha* – [R] Rzadko w murawach i na pastwiskach nad Bugiem na E od Tonkiel (Dh, FC 97), na S od Bużysk (Ko, FD 07) i na NW od Korczewa (Ko, FD 07).

*Euphrasia nemorosa* subsp. *curta* – Bardzo rzadko w murawach i na łąkach na SW od Bużysk (Ko, FD 07) i SE od wsi Góry (Ko, FD 08).

*Euphrasia nemorosa* subsp. *nemorosa* – [R, LR] Bardzo rzadko: na NE od Korczewa (Ko, FD 07) i E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08).

! *Euphrasia officinalis* subsp. *campestris* – Bardzo rzadko w murawach nadbużańskich w Kamieńczyku (St, FC 76).

*Euphrasia stricta* × *E. vernalis* – Bardzo rzadko, tylko w okolicach Korczewa, Bużysk i Laskowic (Ko, FD 07).

! × *Festulolium adscendens* – Rzadko na pastwiskach: Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Szczeglacin (Ko, FD 07), Zaleś (Ko, FD 07), Tokary (Ko, FD 08).

*Galium elongatum* – Rzadko na miejscach wilgotnych na W od Tonkiel (Dh, FC 97) i na W od Starczewic (Ko, FD 07).

! *Galium wirtgenii* – Bardzo rzadko w *Caricion davallianae*, tylko na NE od Laskowic (Ko, FD 08).

*Gentiana cruciata* – [VU, Ch] Rzadko na skarpach nad Bugiem. Potwierdzona w rez. Skarpa Mołożewska (JL, FC 96). Na stanowisku zastępczym w Mogielnicy (Ko, FC 97), introdukowana w 1997 r., obecnie rozsiewa się samorzutnie, w 2009 r. stwierdzono 36 kęp.

*Gentiana pneumonanthe* – [V, EN, Ch] Rzadko na zmiennowilgotnych łąkach w dolinie Bugu. Nowe stanowiska: Kol. Wieska (JL, FC 86), na NE od wsi Zaleś (Ko, FD 07), na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08), na E od Tokar (Ko, FD 08) – tu ostatnio niepotwierdzona. Stanowiska potwierdzone: Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Kol. Kisielew (Pl, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09). Najliczniej występuje w Kol. Wieska (kilkaset) oraz w Zalesiu (kilkadziesiąt osobników), na pozostałych stanowiskach znacznie mniej obficie, niekiedy w pojedynczych okazach.

*Gentianella amarella* – [E, EN, Ch] Rozproszona na suchych pastwiskach na przestrzeni 2,5 km na NE od Korczewa w kierunku Gór-Kopciwa. Znanych jest 9 skupisk, które utrzymują się od lat (zanikła jedna mikropopulacja). W 2010 r. stwierdzono łącznie 105 osobników. Stanowiska podawane w literaturze (GŁOWACKI 1984; ĆWIKLIŃSKI i in. 1987; FALIŃSKI i in. 2000): Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07). Nowe stanowiska: Góry-Kopciw (Ko, FD 07) i na NE od Laskowic (Ko, FD 08).



*Gladiolus imbricatus* – [CR, Ch] Bardzo rzadko, ale licznie na łąkach, rzadziej w dąbrowach: Bużyska (Ko, FD 07) – populacja licząca 30–94 osobników, Ruska Strona – 3 populacje po 1–7, 1–110 i ok. 200 kwitnących osobników (Ko, FD 08), Dąbrowa, Las Raczyński – ok. 30 osobników (Pr, FD 17).

*Gratiola officinalis* – [EN, Ch] Rzadko na wilgotnych łąkach selernicowych. Nowe stwierdzenia: Kutyski (KL, FC 84), Teofilówka (JL, FC 86), na E i NE od Tonkiel (Dh, FC 97), na S od Mogielnicy (Ko, FD 07), na SE od Gór (Ko, FD 08), na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08) oraz na S od Kępy Zajęcznikowskiej (Dh, FD 08). Potwierdzony w Bużyskach (Ko, FD 07), Zajęcznikach (Dh, FD 08) i Łozach (Pa, FD 16).

*Gypsophila fastigiata* – [VU] Rzadko na wydmach w lasach. Nowe stanowiska: Kol. Wieska (JL, FC 86), Góry, Czerwona Góra (Ko, FD 08). Potwierdzona na NE od Korczewa (Ko, FD 07) i na E od Gór (Ko, FD 08).

\* *Gypsophila paniculata* – [Ch] Bardzo rzadko w murawach na przydrożach: w Klekotowie (Si, FC 98) – 5 osobników, Laskowicach (Ko, FD 07) – 1 osobnik i w Ruskowie (Pl, FD 08) – 5 osobników. W Klekotowie być może dziko, gdyż za naturalne uznawane są stanowiska gatunku w pobliskiej Moszczonie Królewskiej (Mi, GC 90) (SOKOŁOWSKI 1969).

*Hieracium lactucella* – [LR] Bardzo rzadko na słonecznych wzgórzach, potwierdzony po 130 latach w Łosicach-Artychu (Ło, FD 18), skąd podawany był przez KARO (1879).

*Hieracium piloselloides* – [DD] Rzadko w murawach i suchych lasach: Bartków, w oddz. 140 (Ko, FD 07), Dąbrowa (Pr, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Tokary (Ko, FD 08), Mielnik, rez. Góra Uszeście (Mi, GD 00).

*Hierochloë odorata* s. lato – [V, LR, ch] Rzadko na aluwiach oraz piaszczystych przydrożach. Nowe stwierdzenia: na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08). Potwierdzona w Bużyskach (Ko, FD 07) i Mogielnicy (Ko, FD 07).

*Hydrocotyle vulgaris* – [EN] Bardzo rzadko na torfowiskach i obrzeżach wilgotnych zarośli: Kol. Żochy (KL, FC 83), Czekanów (JL, FC 96) – tu potwierdzona po 27 latach (GŁOWACKI & STAŃCZUK 1984).

*Hypericum tetrapterum* – Dość rzadko, najczęściej w rowach odwadniających. Nowe stanowiska: Skrzyszew (Re, FC 96), Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Starczewice (Ko, FD 07), Szczeglacin (Ko, FD 07), Bojary, łąki w lesie Wrzosek (Pr, FD 08), Góry, koło lasu Leonów (Ko, FD 08), Kol. Mężenin (Pl, FD 08), Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18).

*Hypochoeris maculata* – [LR] Rzadko w lasach i murawach. Nowe stanowiska: Mogielnica, skarpa nad Bugiem (Ko, FC 97), na NW od Zajęcznik (Dh, FC 98), Bartków, w oddz. 146, 150 (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), Góry, las Leonów (Ko, FD 08), Patków (Ło, FD 18), Osłowo, licznie w zaroślach na E od wsi (Mi, GD 00).

*Inula salicina* – [VU] Bardzo rzadko na zmiennowilgotnych łąkach na S od Bużysk (Ko, FD 07), na SE od Laskowic (Ko, FD 07) i na SE od Gór (Ko, FD 08). Potwierdzony na W od Bużysk (2 stanowiska) (Ko, FD 07), na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08) i w Rozwadowie (Sn, FD 09).

*Iris sibirica* – [V, EN, Ch] Rzadko na zmiennowilgotnych łąkach, wyjątkowo w wilgotnych dąbrowach. Nowe stanowiska: Dzierzby Szlacheckie (JL, FC 86) – 1 kępa, Nowomodna, las Wieres (JL, FC 96) – kilkanaście kęp, na SE od Szczeglacina (Ko, FD 07) – 7 kęp ze 104 pędami kwiatowymi, na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08) – 2 kępy z 7 pędami. Stanowiska potwierdzone: Bużyska (Ko, FD 07) – 85 kęp, Laskowice (Ko, FD 07) – 21 kęp z 466 pędami (wszystkie dane z 2011 r.).

*Isolepis setacea* – [CR] Bardzo rzadko na miejscach wilgotnych: Kol. Czaple Ruskie (Ko, FD 07), Kol. Niemojki (Ło, FD 18) – tu poprzednio zbierana w 1974 r. (GŁOWACKI & STAŃCZUK 1984).

*Juncus alpino-articulatus* – [VU] Bardzo rzadko na wilgotnych łąkach na SW od Bużysk i NE od Korczewa (Ko, FD 07).

*Juncus atratus* – [V, VU] Bardzo rzadko i dość nielicznie na łąkach selernicowych w dolinie Bugu. Stwierdzony na SW od Bużysk (Ko, FD 07), na SE od Gór (Ko, FD 08), na E od Ruskiej Strony (Ko, FD 08) i na S od Figal (Ko, FD 08).

*Juncus filiformis* – [VU] Bardzo rzadko na torfowiskach: Kol. Żochy (KL, FC 83).

*Juncus ranarius* – Rzadko w wilgotnych dołach na piasku w Korczewie (Ko, FD 07).

***Kochia laniflora*** – [EX] Bardzo rzadko na wydmach nad Bugiem. Podany przez GŁOWACKIEGO (1984) z wysokiego brzegu Bugu (?) w Mołożewie (JL, FC 97), potem nieodszukany i uznany za wymarły (GŁOWACKI i in. 2003). Na piaskach w rez. Wydma Mołożewska obserwowany przez autora od 1995 r. Tworzy miejscami liczne skupienia. Na stanowisku zastępczym w Drażniewie (Ko, FD 08) od 18 lat rozprzestrzenia się na wydmach. Nowe stanowisko: Białobrzegi (St, FC 76).

***Lathyrus palustris*** – [V, VU] Dość często na wilgotnych łąkach w dolinie Bugu: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Kol. Rytele-Wszółki (Ce, FC 74), Safiejówka (KL, FC 74), Kielpiniec (St, FC 75), Kol. Wieska (JL, FC 86), na S, SW i W od Bużysk (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na NE od Laskowic (Ko, FD 07), na E od Mogielnicy (Ko, FD 07), rez. Przekop (Ko, FD 07), Drażniew, polana w lesie Leonów (Ko, FD 08), Kępa (Pl, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Rozwadów (Sn, FD 09).

! ***Lathyrus sylvestris*** subsp. ***platyphyllos*** – Bardzo rzadko w ziołoroślach: Laskowice (Ko, FD 07).

***Lathyrus tuberosus*** – Rzadko na polach i w murawach: Karskie (Re, FD 06), Laskowice (Ko, FD 07), Mogielnica (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Dąbrowa (Pr, FD 17), Lipiny (Ło, FD 18), Łosice (Ło, FD 28).

***Leersia oryzoides*** – [DD] Bardzo rzadko nad wodami: Teofilówka (JL, FC 86), Łosice (Ło, FD 18 i FD 28) – tu masowo na brzegu zalewu w centrum miasta.

! ***Leucanthemum ircutianum*** – Dość często na łąkach i brzegach lasów, lecz najczęściej nieodróżniany od *L. vulgare* s. stricto: Ruska Strona (Ko, FD 08), Mszanna (Ol, FD 28).

\* ***Leymus arenarius*** – Rzadko na wydmach nad Bugiem: Ruska Strona (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Góry (Ko, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08).

***Libanotis pyrenaica*** – [LR] Nierzadko w murawach i na aluwialach nad Bugiem. Nowe stwierdzenia: Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08). Stanowiska potwierdzone: Wieska (JL, FC 86), Frankopol (Re, FC 97), Mogielnica (Ko, FC 97 i FD 07), Starzewice (Ko, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), rez. Przekop (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Kol. Mężenin (Pl, FD 08).

***Limosella aquatica*** – [LR] Często na łąkach nad Bugiem: Mogielnica (Ko, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Starzewice (Ko, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08).

***Lolium multiflorum*** – Rzadko na łąkach: Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 08), Szczegłacin (Ko, FD 07).

***Lysimachia thyrsoflora*** – Rzadko na mokradłach: Kol. Wieska (JL, FC 86), Ruska Strona (Ko, FD 07), Zaleś (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Góry (Ko, FD 08), Rudka (SK, FD 29).

***Melampyrum arvense*** – [CR] Rzadko w murawach i na polach. Potwierdzony na N od Mogielnicy (Ko, FC 97) (3 populacje) i na S od wsi Bużyska (Ko, FD 07) (4 populacje).

***Melampyrum cristatum*** – [EX, EN] Rzadko w okrajach ciepłolubnych zarośli. Nowe stanowiska: na W od Bużysk, dość licznie – 1 płat 5 x 2 m (Ko, FD 07), Kępa Zajęcznikowska (3 mikropopulacje po ok. 25 osobników) (Dh, FD 08) – stanowisko stwierdzone w 2005 r. Potwierdzony na E od Ruskiej Strony (Ko, FC 98 i FD 08), skąd gatunek był podawany przez GŁOWACKIEGO (1984) – monitorowany od 1995 r. Czasami występuje masowo, ostatnio liczebność populacji nieznacznie zmniejsza się, lecz pojawiają się nowe subpopulacje oddalone od siebie nawet o 250 m. Stanowisko na Kępie jest być może tożsame z Zajęcznikami, gdzie gatunek był zbierany w 1873 r. przez F. Karo – okazy w zielniku Uniwersytetu Warszawskiego (WA).

***Melilotus altissimus*** – [EX] Bardzo rzadko na wilgotnych łąkach. Znaleziony przez GŁOWACKIEGO (npbl., ATPOL) w Starzewicach-Przekopie (Ko, FD 07). Uznany za wymarły (GŁOWACKI i in. 2003). W 2005 r. odszukany na N od Korczewa (Ko, FD 07) – być może chodzi o to samo stanowisko. Nowe stanowiska: Szczegłacin (Ko, FD 07), Dzięcioły Stare (Ło, FD 18).

***Menyanthes trifoliata*** – [VU, ch] Bardzo rzadko w zarastających starorzeczach. Nowe stanowiska: Matejki (St, FC 76), Dębe (Ce, FC 83), Słochy Annapolskie (Si, FC 99), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), na N i E od Laskowic (FD 07), Drażniew (Ko, FD 08). Potwierdzony na W od Bużysk (Ko, FD 07), w Mężeninie (Pl, FD 08) i Woźnikach (Pl, FD 18).

*Myosotis caespitosa* – [DD] Rzadko i nielicznie na wilgotnych łąkach i w ziołoroślach na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na SE od wsi Góry (Ko, FD 08) i na W od Mężenina, nad stawem w lesie w oddz. 40 (Pl, FD 08).

*Myosotis ramosissima* – Rzadko w suchych murawach i na żwirowiskach na N od Wieski (JL, FC 86), na NE od Mogielnicy (Ko, FC 97) i na W od Bużysk (Ko, FD 07).

\* *Onobrychis viciifolia* – Bardzo rzadko. Podany przez FALIŃSKIEGO i in. (2000) z okolicy Bujak (Dh, FC 97). Nowe (?) stanowisko: żwirownia na NW od Zajęcznik (Dh, FC 98).

*Ononis arvensis* – [ch] Dość często na łąkach, przydrożach, rzadziej na zboczach nad Bugiem: Wieska (JL, FC 86), Mołożew (JL, FC 96), Mogielnica (Ko, FC 97), Runice (Dh, FC 97), Wasilew Szlachecki (Re, FC 97), Wirów (JL, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Repki (Re, FD 05), Baczki (Re, FD 06), Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Zalesz (Ko, FD 07), Platerów (Pl, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09), Łosice (Ło, FD 28).

*Ophioglossum vulgatum* – [V, VU, Ch] Rzadko na (okresowo) wilgotnych łąkach i w zaroślach. Nowe stanowiska: Czaple-Andrelewicze, las Brzezinka (Re, FD 07), Góry (Ko, FD 07), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Rozwadów (Sn, FD 09), Falatycze (Pl, FD 19). Potwierdzony na N od Wieski (JL, FC 86).

*Orchis coriophora* – [E, EX, Ch] Tylko w okolicy Korczewa (Ko, FD 07), na ekstensywnie użytkowanym pastwisku, w strefie przejściowej między łąką świeżą i zmiennowilgotną z udziałem *Dianthus superbus*, *Ophioglossum vulgatum*, *Cnidium dubium*, *Succisa pratensis* i *Salix repens* subsp. *rosmarinifolia*. Populacja jest nieliczna, lecz stabilna – w 2011 r. stwierdzono 1 okaz, w 2012 r. – 25. Jest to jedno z trzech istniejących obecnie stanowisk tego gatunku w Polsce. W kontekście tego odkrycia należy przywołać doniesienia GŁOWACKIEGO (1984) o występowaniu gatunku w 1978 r. w Trzcincu Małym (KL, FC 84); stanowisko to nie zostało jednak uwzględnione przez ZAJĄCA & ZAJĄC (2001). W 1873 r. zbierany przez F. Karo w Tokarach (Ko, FD 08) – 2 okazy w zielniku Uniwersytetu Warszawskiego (WA); stanowisko to nigdy nie było publikowane.

*Orchis militaris* – [V, CR, Ch] Bardzo rzadko, rozproszony na przestrzeni ok. 4,5 km na łąkach w dolinie Bugu w okolicy Korczewa (Ko, FD 07). Podany przez AMBROŻEWSKĄ (1961), monitorowany od 1995 r., liczebność zmienna – od 40 (2012 r.) do 219 osobników (2004 r.). Zaznacza się wyraźny trend spadkowy liczebności populacji. Nowe stanowiska: na NE od Szczegłacina (Ko, FD 07) – do czasu wyorania łąki w 1995 r. licznie (ponad 100 kwitnących osobników), obecnie zachowały się szczątkowe populacje wzdłuż rowów (łącznie ok. 15 osobników); na SW od Bużysk – 2 osobniki na zarastającej zmiennowilgotnej łące (2011 r.); na N od Laskowic – 2–5 osobników i na S od wsi Ruska Strona – 1 okaz na zmiennowilgotnym pastwisku.

*Origanum vulgare* – Rzadko w murawach i dąbrowach: Teofilówka (JL, FC 86), Wirów (JL, FC 97), rez. Kaliniak (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), na N i NW od Mogielnicy (Ko, FC 97), Laskowice, w lesie w oddz. 99, 104 (Ko, FD 07), rez. Przekop (Ko, FD 07), na S i SE od wsi Góry (Ko, FD 08), na E od Tokar (Pl, FD 08).

! *Orobanchae coerulea* – [E, Ch] Bardzo rzadko w ciepłolubnych murawach: Mogielnica (Ko, FC 97), Wasilew Szlachecki (Re, FC 97) – znaleziona razem z p. Kamilą Brzezińską, Korczew (Ko, FD 07), Niemojki (Ło, FD 18). Liczebność populacji jest zmienna: w Wasilewie w 2010 r. stwierdzono 95 kwiatostanów, w Niemojkach, gdzie gatunek jest obserwowany od 2003 r., występowało do 72 roślin (ostatnio gatunku nie potwierdzono), w Korczewie w latach 2005–2010 obserwowano od 3 do 6 kwiatostanów, zaś w Mogielnicy w 2010 r. stwierdzono 10 kwiatostanów w jednym skupieniu. Występuje w dwóch odmianach barwnych – kremowej w Niemojkach i typowej błękitnej na pozostałych stanowiskach.

! *Orobanchae elatior* s. stricto – [R, Ch] Bardzo rzadko, tylko w ciepłolubnej murawie na E od Osłowa (Mi, GD 00), w 2011 r. stwierdzono 9 roślin pasożytujących na *Centaurea scabiosa*.

*Ostericum palustre* – [V, EN, Ch] Często i niekiedy masowo na wilgotnych łąkach w dolinach Kołodziejki, Tocznej, Rozwadówki, rzadziej Kosówki, bardzo rzadko w lasach: Telaki (KL, FC 84), Tonkiele (Dh, FC 97), Klekotowo (Si, FC 98), Słochy Annapolskie (Si, FC 99), na N od Bartkowa (Ko, FD 07), na S, SW i SE od Bużysk (Ko, FD 07), Czaple-Folwark (Ko, FD 07), na NE i SE od Gór (Ko, FD 07)

i FD 08), Kamianki-Czabaje, w lesie w oddz. 124 (Ko, FD 07), Kamianki Lackie (Pr, FD 07), na S od Knychówka (Ko, FD 07), Kol. Czaple-Andrelewicze (Re, FD 07), Kol. Szczeglacin (Ko, FD 07), na NE i W od Korczewa (Ko, FD 07), na NE od Laskowic (Ko, FD 07), Laskowice-Mokrany (Ko, FD 07), na SW od Mogielnicy (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), na SW i W od Starczewic (Ko, FD 07), na N, S i W od Szczeglacina (Ko, FD 07), na E od Zalesia (Ko, FD 07), Bojary (Pr, FD 08), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Kępa (Pl, FD 08), Michałów (Pl, FD 08), Rusków (Pl, FD 08), na S od Tokar (Ko, FD 08), Hołowczyce Nowe (Sn, FD 09), Kol. Hołowczyce (Sn, FD 09), Kol. Kisielew (Pl, FD 09), Kol. Rzewuszki (Sn, FD 09), Maćkowicze (Mi, FD 09), Nowodomki (Pl, FD 09), Płosków (Sn, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09), Rzewuszki (Sn, FD 09), Sarnaki (Sn, FD 09), Kol. Puczyce (Pl, FD 18), Puczyce (Pl, FD 18), Zaborze (Pl, FD 18), Czuchleby (Ło, FD 18), Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18), Dziecioły Stare (Ło, FD 18), na S, E i W od Łosic (Ło, FD 18 i FD 28), Łosice-Artych (Ło, FD 18), Meszki (Ło, FD 18), na W od Niemojek (Ło, FD 18), Nowosielec (Ło, FD 18), Patków-Prusy (Ło, FD 18), Świniarów (Ło, FD 18), Woźniki (Ło, FD 18), Falatycze (Pl, FD 19), Kol. Chłopków (Pl, FD 19), Kol. Falatycze (Pl, FD 19), Chotycze (Ło, FD 28), na E od Olszanki (Ol, FD 28), Pietrusy (Ol, FD 28), na N od Wyczółek (Ol, FD 28).

***Parnassia palustris*** – [EN] Rzadko na wilgotnych łąkach. Nowe stanowiska Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Laskowice-Mokrany (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Mogielnica (Ko, FD 07), Szczeglacin (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Maćkowicze (Mi, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09). Stanowiska potwierdzone: Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07).

***Pedicularis palustris*** – [V, EN, Ch] Rzadko na wilgotnych łąkach. Nowe stanowiska: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07) – tu już wyginął. Potwierdzony na W od Bużysk (Ko, FD 07).

***Pedicularis sceptrum-carolinum*** – [E, CR, Ch] Potwierdzony na jednym dość obfitym stanowisku w Korczewie (Ko, FD 07), liczba kwitnących osobników waha się od 70 do ok. 250. Zagrożony przez ekspansję *Phragmites australis* i ostatnio przez wznowienie użytkowania rolniczego części płątów, w których rośnie.

***Peplis portula*** – Nierzadki na wilgotnych nieużytkach, młakach i drogach leśnych: Wielkopole (Ce, FC 74), Dzierzby Szlacheckie (JL, FC 86), Czekanów (JL, FC 96), Kol. Skrzyszew (Re, FC 96), Wirów (JL, FC 96), Drohiczyn (Dh, FC 97), Czaple Andrelewicze (Re, FD 06), Bartków, w lesie w oddz. 140, 147, 148 (Ko, FD 07), Szczeglacin (Ko, FD 07), Wólka Nowa, Las Woleński (Pr, FD 07), Figały (Ko, FD 08), Góry (Ko, FD 08), Toroszyn (Sn, FD 09), Kol. Patrykozy (Bi, FD 15), Paprotnia (Pa, FD 16), Biernaty Stare (Ło, FD 17), Niemojki-Ksawerów (Ło, FD 18), Mszanna (Ol, FD 28), Litewniki Nowe (Sn, GD 10).

***Petasites spurius*** – Dość często w murawach nad Bugiem: Rytele Świąćkie (Ce, FC 63), Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Wszebory (Ce, FC 64), Gródek (JL, FC 86), Krzemień (JL, FC 86), Drohiczyn (Dh, FC 97), Mogielnica (Ko, FC 97), Starczewice (Ko, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Ruska Strona (Ko, FC 98, FD 07 i FD 08), Bużyska (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Bużka (Sn, FD 09).

***Petrorhagia prolifera*** – [VU] Bardzo rzadko na piaszczyskach i miejscach ruderalnych nad Bugiem. Podany przez GŁOWACKIEGO (1984) z Mężenina (Pl, FD 08) i potwierdzony tam w 2000 r. (obecnie nieobserwowany). Nowe stanowiska: Zajęczniki (Dh, FD 08), Mielnik (Mi, GD 00), Osłowo (Mi, GD 00).

***Phleum hubbardii*** – Rzadko na łąkach i w murawach. Nowe stanowiska: Frankopol (Re, FC 97), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), Laskowice, w lesie w oddz. 116 (Ko, FD 07), Michałów (Pl, FD 08).

***Phleum phleoides*** – [LR] Dość często w murawach na krawędziach doliny Bugu: Mogielnica (Ko, FC 97), Wasilew Skrzyszewski (Re, FC 97), Szczeglacin, koło lasu Cerkwisko (Ko, FD 07), Bojary (Pr, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Patków Ruski (Ło, FD 18), Osłowo (Mi, GD 00).

***Plantago arenaria*** – Dość rzadko na piaskach: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Kamieńczyk (St, FC 76), Teofilówka (JL, FC 86), Wieska (JL, FC 86), Drohiczyn (Dh, FC 97), Mołożew (JL, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (FC 97), Góry (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08), Góry, las Leonów (Ko, FD 08), Góry, Czerwona Góra (Ko, FD 08), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08),

Mężenin (Pl, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Tokary (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Czuchów-Pieńki (Pl, FD 18), Niemojki (Ło, FD 18).

*Polemonium caeruleum* – [EN, Ch] Bardzo rzadko. Nowe stanowisko: Kol. Wieska (JL, FC 86) – 7 kęp na skraju wilgotnych zarośli.

*Polygala amarella* – [CR] Bardzo rzadko na zmiennowilgotnych pastwiskach: kilka osobników na N od wsi Góry, liczniej na N od Laskowic i na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07).

*Polygala vulgaris* – Bardzo rzadko w murawach na SW od Lipin (Pr, FD 17).

! *Polygonum rurivagum* – Bardzo rzadko na wydmach na NE od Korczewa (Ko, FD 07) i na N od Bużki (Sn, FD 09).

! *Potentilla leucopolitana* – Bardzo rzadko na piaskach: Czuchów (Pl, FD 18).

! *Potentilla neumanniana* – Bardzo rzadko na piaskach na E od Tonkiel (Dh, FC 97) i na terenach kolejowych w Niemojkach (Ło, FD 18).

*Potentilla recta* – [CR] Rzadko na krawędziach doliny Bugu w okolicach Mielnika: Maćkowice (Mi, FD 09), Mielnik (Mi, GD 00), Osłowo (Mi, GD 00). Poza tym zawleczony na nasypie kolejowym w Lipinach (Pr, FD 18) oraz na śmietniku w Szczeglacinie (Ko, FD 07).

*Potentilla rupestris* – [V, CR] Bardzo rzadko w murawach i lasach. Potwierdzony w Lipinach (Rzewuskach) (Pr, FD 18). Podawany również z lasu w Bartkowie (Ko, FD 07) (MARCINIUK & MARCINIUK 2002). W 1995 r. znaleziono 3 inne, liczne (75 kęp w 2004 r.) stanowiska w tym samym lesie w oddz. 145–147.

*Prunella grandiflora* – [EN] Bardzo rzadko, potwierdzona tylko w wąwozach na E od Drohiczyzna (Dh, FC 97) – wyraźnie zanika w wyniku zaniechania wypasu.

*Pulicaria vulgaris* – [V, VU] Bardzo rzadko na aluwiach. Potwierdzony w Bużyskach (Ko, FD 07), gdzie w latach 1995–2010 obserwowano od 5 do 38 kwitnących osobników.

*Ranunculus lingua* – [V] Rzadko w rowach i starorzeczach: Noski (Ce, FC 74), Wypaleniska (Ce, FC 74), Grzymały (SP, FC 84), Kol. Kamieńczyk (St, FC 86), Bużyska (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 08), Mężenin (Pl, FD 08), Słochy Annopolskie (Si, FD 09), Zaborze (Pl, FD 18).

*Rhinanthus serotinus* – Bardzo rzadko w murawach: Krzemień-Zagacie (JL, FC 86) – var. *angustifolius*, Łozy (Pa, FD 16) – var. *aestivalis* i var. *major*.

*Rorippa xprostrata* – Bardzo rzadko na terenach zalewowych nad Bugiem: Wieska (JL, FC 86).

*Rumex ucrainicus* – [LR] Bardzo rzadko na łachach nad Bugiem, nieobserwowany od 1994 r. Nowe stanowisko: Tonkiele (Dh, FC 97).

*Sagina nodosa* – Często na miejscach wilgotnych: Bużyska (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Szczeglacin (Ko, FD 07), Mężenin (Pl, FD 08).

*Salsola kali* subsp. *ruthenica* – Rzadko na piaskach nad Bugiem lub na siedliskach ruderalnych: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Drohiczyn (Dh, FC 97), Mołożew (JL, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Korczew (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 08) – wcześniej zbierana tu przez F. Karo w 1873 r. (okazy w zielniku Uniwersytetu Warszawskiego), Góry (Ko, FD 08), Mężenin (Pl, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Rusków (Pl, FD 08), Platerów (Pl, FD 09), Patków (PL, FD 18).

\* *Salvia verticillata* – [EN] Bardzo rzadko w murawach nad Bugiem. Potwierdzona w Drohiczynie (Dh, FC 97) i Mielniku (Mi, GD 00). Nowe, synantropijne stanowisko stwierdzono na nasypie kolejowym w Siemiatyczach (Si, FC 99).

*Sanguisorba minor* – [LR] Bardzo rzadko na zwirowni na NW od Zajęcznik oraz na przydrożu w lesie Kozerówka (Dh, FC 98). Wcześniej podawany z okolic Drohiczyzna przez FALIŃSKIEGO i in. (2000).

*Saxifraga tridactylites* – [DD] Rozproszona na suchych pastwiskach. Nowe stanowiska: na S od wsi Bużyska (Ko, FD 07), na S i NE od Mogielnicy (Ko, FD 07), na SE od Starczewic (Ko, FD 07), na N od Szczeglacina (Ko, FD 07). Potwierdzona w Korczewie (Ko, FD 07).

*Scutellaria hastifolia* – [V, VU] Rzadko w *Cnidion dubii* nad Bugiem: Rytele Świeckie (Ce, FC 63), Długie-Grzymki (Ce, FC 64), Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Gródek (JL, FC 86), Mołożew (JL, FC 97),

Starczewice (Ko, FC 97), Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Mogielnica (Ko, FD 07), Mężenin (Pl, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Rozwadów (Sn, FD 09).

***Senecio barbaraeifolius*** – [LR] Rzadko na wilgotnych łąkach: Orzeszówka (SP, FC 94), Czekanów (JL, FC 96), Nowomodna, łąki w lesie Wieres (JL, FC 96), Hołowczyce Nowe (Sn, FD 09), Płosków (Sn, FD 19).

***Senecio paludosus*** – [LR] Dość często w ziołoroślach nad Bugiem. Nowe stwierdzenia: Tonkiele (Dh, FC 97), Drażniew, las Leonów (Ko, FC 98), na SE od wsi Bużyska (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08). Potwierdzony w Gródku (JL, FC 86), na S od Bużyska (Ko, FD 07) oraz na W od Mężenina (Pl, FD 08).

***Silene nutans*** subsp. *nutans* – Dość częsta w słonecznych murawach i lasach: rez. Skarpa Mołozewska (JL, FC 96), Tonkiele (Dh, FC 97), Drohiczyn (Dh, FC 97), Zajęczniki, las Kozerówka (Dh, FC 98), Bartków, w lesie w oddz. 146, 147 (Ko, FD 07), rez. Dębniak (Ko, FD 07), Czuchów, nasyp kolejowy (Pl, FD 18), Rusków, w oddz. 168 (Ko, FD 18), Osłowo (Mi, GD 00), Serpelice (Sn, GD 00).

***Silene tatarica*** – [VU] Dość często w murawach nad Bugiem: Frankopol (Re, FC 97), Mogielnica, Wielkie Łąki (Ko, FC 97), Starczewice (Ko, FC 97), Tonkiele-Kuligi (Dh, FC 97), Drohiczyn (Dh, FC 98), Mogielnica, las Borki (Ko, FD 07), Mężenin (Pl, FD 08). Stanowiska potwierdzone: Rytele-Olechny (Ce, FC 64), Wólka Nadbużna (Ce, FC 64), Białobrzegi (St, FC 76), Kamieńczyk (St, FC 76), Gródek (JL, FC 86), Krzemień-Zagacie (JL, FC 86), Wieska (JL, FC 87), Bużyska (Ko, FD 07), Ogrodniki (Si, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Turna Duża (Si, FD 09), Turna Mała (Si, FD 09).

!\* ***Solanum nigrum*** subsp. *schultesii* – Bardzo rzadko, tylko na piaszczystych aluwiach na N od Drażniewa (Ko, FD 08).

***Spergula morisonii*** – Rzadko w murawach psammofilnych: Tonkiele (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), rez. Wydma Mołozewska (JL, FC 97), Góry-Kopciew (Ko, FD 07), Knychówek (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Mogielnica, las Borki (Ko, FD 07), Drażniew (Ko, FD 07), Góry, Czerwona Góra (Ko, FD 08).

***Stachys recta*** – [EN] Rzadko na żwirowiskach na N od Mogielnicy (Ko, FC 97), na NW od Zajęcznik (Dh, FC 98) i na E od Osłowa (Mi, GD 00).

***Stellaria uliginosa*** – Rzadko na wilgotnych łąkach oraz drogach i zrębach leśnych: Budy Kupientyńskie (SP, FC 94), Repki, las Rogów (Re, FC 95), Mołomotki (Re, FC 96), Bartków, na zrębnie w oddz. 145 (Ko, FD 07), Laskowice, w oddz. 96 (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Kol. Mężenin (Pl, FD 08), Dąbrowa, Las Raczyński (Pr, FD 17).

***Succisella inflexa*** – [V, LR, Ch] Dość często na wilgotnych łąkach w dolinie Bugu: Chądzyń (St, FC 75), Kiełpiniec (St, FC 75), Kamieńczyk (St, FC 76), Matejki (St, FC 76), Kosów Lacki-Hulidów (KL, FC 84), Kol. Wieska (JL, FC 86), na N od Starczewic (Ko, FC 97), na SW od wsi Bużyska (Ko, FD 07), na NE od Korczewa (Ko, FD 07), na S od Ruskiej Strony (Ko, FD 07), Zaleś (Ko, FD 07), Góry, las Leonów w oddz. 86 (Ko, FD 08), na SE od Góry (Ko, FD 08), na NW od Tokar (Ko, FD 08), na SW od Bużki (Sn, FD 09), Horoszki Duże (Sn, FD 09), Rozwadów (Sn, FD 09), na W od Łosic (Ło, FD 28), Wygoda (Hu, FD 39), Wólka Nosowska (SK, GD 20).

***Teesdalea nudicaulis*** – Bardzo rzadko w murawie szczytlichowej koło wsi Kol. Rytele-Wszółki (Ce, FC 74).

***Teucrium scordium*** – [V, VU] Bardzo rzadko na brzegach Bugu i jego starorzeczy: Gródek (JL, FC 86), Mogielnica (Ko, FC 97), Wirów (JL, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Kępa Zajęcznikowska (Dh, FD 08), Kol. Mężenin (Pl, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08). Potwierdzona w Mołozewie (JL, FC 97), Bużyskach (Ko, FD 07) i Drażniewie (Ko, FD 08).

***Thalictrum flavum*** – [VU] Często nad wodami: Starczewice (Ko, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Korczew (Ko, FD 07), Drażniew, las Leonów (Ko, FD 08), Ruska Strona (Ko, FD 08). Stanowiska potwierdzone: Drohiczyn (Dh, FC 97), Zajęczniki (Dh, FD 08), Bużyska (Ko, FD 07).

*Thesium ebracteatum* – [V, VU, Ch] Rzadko na skrajach lasów i zarośli. 4 nowe stanowiska na NE i SE od wsi Góry (Ko, FD 08). Potwierdzony w Kamiankach-Czabajach (Pr, FD 07) i między Mielnikiem a Osłowem (Mi, GD 00).

*Trifolium fragiferum* subsp. *bonannii* – Bardzo rzadko, tylko na wilgotnym pastwisku w Mogielnicy (Ko, FC 97).

*Triglochin palustre* – [VU] Dość często na wilgotnych łąkach: Frankopol (Re, FC 97), Bużyska (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje (Ko, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice (Ko, FD 07), Mogielnica (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Zaleś (Ko, FD 07), Falatycze (Pl, FD 19), Szawły (Ol, FD 28).

*Trisetum flavescens* – [DD] Rzadko na wilgotnych (naturalnych!) łąkach na NE od wsi Białobrzegi (St, FC 76), na N od Kiełpienica (St, FC 75), na S od Szczegłacina (Ko, FD 07), w Ruskowie (Pl, FD 08) i Kamiankach-Wańkach (Pr, FD 17).

*Trollius europaeus* – [EN, Ch] Bardzo rzadko na wilgotnych i zmiennowilgotnych łąkach. Jedno obfite stanowisko w Laskowicach (Ko, FD 07) (115 kęp w 2004 r., ostatnio nielicznie) i szczątkowe (3 płonne osobniki) na SE od Gór (Ko, FD 08). Potwierdzony w Starczewicach (Ko, FD 07) (19 kęp w 2012 r.), skąd był podawany przez ĆWIKLIŃSKIEGO i in. (1987). Stanowiska zagrożone w wyniku zalesiania i odwodnienia.

*Verbascum phoeniceum* – Często w murawach nad Bugiem, oraz wzdłuż dróg, również na siedliskach ruderalnych: Gałki (Re, FC 96), Drohiczyn (Dh, FC 97), Frankopol (Re, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Olchowicze (Mi, FC 99), Liszki (Re, FD 06), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Góry (Ko, FD 07), rez. Kaliniak (Ko, FD 07), Kamianki-Czabaje, Wysoka Góra (Pr, FD 07), Korczew (Ko, FD 07), Laskowice-Mokranry (Ko, FD 07), Mogielnica (Ko, FD 07), Starczewice-Przekop (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Góry, Czerwona Góra (Ko, FD 08), Ogrodniki (Si, FD 08), Tokary (Ko, FD 08), Zajęczniki (Dh, FD 08), Łosice-Artych (Ło, FD 18), Niemojki (Ło, FD 18), Serpelice (Sn, GD 00).

! *Verbascum xustulatum* – Bardzo rzadko na piaszczystym przydrożu na E od Gór (Ko, FD 08).

*Veronica teucrium* – [VU] Dość często w okrajach ciepłolubnych zarośli: Frankopol (Re, FC 97), na S i NW od Mogielnicy (Ko, FC 97 i FD 07), na N od Wirowa (JL, FC 97), Wasilew Szlachecki (Re, FC 97), rez. Kaliniak (Ko, FD 07), Szczegłacin (Ko, FD 07), Mogielnica, las Międzyzlesie (Ko, FD 07), rez. Przekop (Ko, FD 07), Rusków (Pl, FD 08), Moszczona Królewska, las Prowały (Mi, GD 00). Potwierdzony na S od Bużysk (Ko, FD 07).

*Vicia lathyroides* – Bardzo rzadko na piaskach na obrzeżach borów sosnowych. Nowe stanowiska: Mogielnica (Ko, FC 97), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Korczew, żwirownia (Ko, FD 07), Góry, las Leonów (Ko, FD 08), Niemojki (Ło, FD 18). Stanowisko potwierdzone: Czuchów-Pieńki, nasyp kolejowy (Pl, FD 18).

*Vicia tenuifolia* – [DD] Rzadko na łąkach i w murawach: Drohiczyn (Dh, FC 97), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07).

*Viola elatior* – [E, CR] Bardzo rzadko, tylko w Bużyskach (Ko, FD 07). Rośnie w okrajku świetlistych zarośli dębowych, oraz na aluwiach w zbiorowisku *Cnidion dubii*, tworząc 7 mikropopulacji o łącznej liczebności od 0 (2005 r.) do 133 kwitnących roślin (2011 r.). Wcześniej podawany z Wieski (JL, FC 86) (ĆWIKLIŃSKI & GŁOWACKI 1990), lecz ostatnio pomimo poszukiwań niepotwierdzony.

*Viola montana* – Wilgotne łąki i zarośla, bardzo rzadko. Znany z Zakrza (Ło, FD 18) (KARO 1871; ROSTAFIŃSKI 1872). Nowe stanowisko: Bużyska (Ko, FD 07).

*Viola rupestris* – [EN] Rzadko w suchych murawach: Drohiczyn (Dh, FC 97), Tonkiele (Dh, FC 97), Wólka Zamkowa (Dh, FC 97), Bartków, w lesie w oddz. 147 (Ko, FD 07), Bartków, las Cerkwisko (Ko, FD 07), Ruska Strona (Ko, FD 07).

*Viola stagnina* – [E, EN, Ch] Bardzo rzadko. Podawany z Krzemienia (JL, FC 86) (FALIŃSKI i in. 2000) i Korczewa (Ko, FD 07) (GŁOWACKI 1984). Potwierdzony na NE od Korczewa (3 mikropopulacje, z których 2 już nie istnieją). Stwierdzony również na SE od wsi Góry (Ko, FD 08) i na W od Mężenina (Pl, FD 08).

**Podziękowania.** Serdecznie dziękuję za konsultacje lub oznaczenie trudnych taksonów dr. L. Bernackiemu (*Dactylorhiza* spp.), prof. L. Freyowi (*Trisetum flavescens*), dr. J. Kołodziejkowi (*Potentilla collina* agg.), prof. M. Mizianty (*Rhinanthus* spp.), dr R. Piwowarczyk (*Orobancha* spp.), prof. J. Staszkieviczowi (*Euphrasia* spp.), prof. Z. Szelałgowi (*Hieracium* spp.), dr H. Więclaw (*Carex flava* agg.), prof. W. Żukowskiemu (*Cyperaceae*, głównie *Eleocharis* spp.). Specjalne podziękowania składam również pani Z. Piasko za opracowanie mapy oraz dr M. Graniszewskiej i mgr H. Leśniewskiej z Zielnika Uniwersytetu Warszawskiego, za życzliwe udostępnienie zbiorów.

## LITERATURA

- AMBROŻEWSKA M. 1961. Rośliny kwiatowe okolic Drohiczyzna. Mskr. pracy magisterskiej, Zakład Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- CELIŃSKI F. 1954. Flora pontyjska w Mielniku nad Bugiem. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* **10**(6): 21–27.
- CELIŃSKI F. 1961. Materiały florystyczne z okolic Drohiczyzna i Mielnika nad Bugiem. – *Fragm. Florist. Geobot.* **7**(1): 81–89.
- CIOSEK M. & KRECHOWSKI J. 2005. The occurrence of *Campanula rapunculus* L. in the Podlaski Przelom Bugu mesoregion (central-eastern Poland). – *Acta Sci. Pol., Biologia* **4**(1–2): 75–80.
- ĆWIKLIŃSKI E. & GŁOWACKI Z. 1990. Nowe stanowiska rzadszych gatunków roślin w Dolinie Dolnego Bugu. – *Zesz. Nauk. Wyższ. Szk. Roln.-Ped. w Siedlcach* **24**: 121–125.
- ĆWIKLIŃSKI E., GŁOWACKI Z. & CELIŃSKA E. 1987. Osobliwości florystyczne województwa siedleckiego i terenów przyległych, Siedlce.
- DENISIUK D. 1961. Flora okolic Leśnej Podlaskiej. – *Zesz. Nauk. Uniw. A. Mickiewicza w Poznaniu, Biologia* **33**(3): 31–66.
- FALIŃSKI J. B., ĆWIKLIŃSKI E. & GŁOWACKI Z. 2000. Atlas geobotaniczny Doliny Bugu. – *Phytocoenosis. Suppl. Cartographiae Geobotanicae* **12**. Warszawa – Białowieża.
- GŁOWACKI Z. 1984. Notatki florystyczne z Mazowsza i Podlasia. – *Zesz. Nauk. Wyższ. Szk. Roln.-Ped. w Siedlcach, Nauki Przyrodnicze* **4**: 51–76.
- GŁOWACKI Z., FALKOWSKI M., KRECHOWSKI J., MARCINIUK J., MARCINIUK P., NOWICKA-FALKOWSKA K. & WIERZBA M. 2003. Czerwona lista roślin naczyniowych Niziny Południowopodlaskiej. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* **2**(59): 5–41.
- GŁOWACKI Z. & STAŃCZUK E. 1984. Rozmieszczenie elementu atlantyckiego na Nizinie Południowopodlaskiej i we wschodniej części Niziny Środkowomazowieckiej. – *Zesz. Nauk. Wyższ. Szk. Roln.-Ped. w Siedlcach, Nauki Przyrodnicze* **4**: 121–133.
- KARO F. 1871. Einiges zur Flora von Polen, insbesondere des Stadtchen Łosice. – *Osterr. Bot. Z.* **21**: 243–248 i 273–275.
- KARO F. 1879. Zur Flora von Polen, insbesondere des Stadtchens Łosice. – *Osterr. Bot. Z.* **29**: 325–330.
- KLUK K. 1786–1788. Dykcyonarz roślinny. **1–3**. s. 214 + 256 + 192. Drukarnia J. K. Mci y Rzeczypospolitey u XX. Scholarum Piarum, Warszawa.
- KOŁODZIEJEK J. 2010. Taxonomic revision of *Potentilla* sect. *Collinae* (*Rosaceae*) in Poland. s. 75. Uniwersytet Łódzki, Łódź.
- KONDRACKI J. 2000. Geografia regionalna Polski. s. 440. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- MARCINIUK J. & MARCINIUK P. 2002. Pięciornik skalny – gatunek wymierający na Nizinie Południowopodlaskiej. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* **6**(58): 75–77.



- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ROSTAFIŃSKI J. 1872. Florae Polonicae prodromus. Uebersicht der bis jetzt im Königreiche Polen beobachteten Phanerogamen. – Verh. Zool. Bot. Ges. Wien **22**: 81–208.
- ROZPORZĄDZENIE Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, Dz. U. Nr 14, poz. 81.
- RUTKOWSKI L. 1998. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. s. 816. Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa.
- SOKOŁOWSKI A. 1969. Notatki florystyczne z południowej części Wysoczyzny Bielskiej. – Fragm. Florist. Geobot. **15**(1): 3–7.
- SOKOŁOWSKI A. 1973. Rozmieszczenie roślin naczyniowych na Wysoczyźnie Drohickej. – Pr. Białost. Tow. Nauk. **19**: 103–133.
- STACE C. 2010. New Flora of the British Isles. s. 1266. Cambridge University Press, Cambridge.
- ŚWIEBODA M. 1968. Występowanie i ochrona kłoci wiechowatej *Cladium mariscus* (L.) Pohl w Polsce. – Ochr. Przyr. **33**: 125–137.
- WYCZÓLKOWSKA B. 1977. Flora Niemojek i okolicy. Mskr. pracy magisterskiej, Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Pracownia Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), Red list of plants and fungi in Poland, s. 11–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

## SUMMARY

The paper presents new floristic data for the Bug River Valley and adjacent regions of Podlasie (eastern Poland). Investigations were conducted in the years 1994–2012 and resulted in information on 1532 species of vascular plants (1083 natives, 113 archeophytes, 162 kenophytes and 174 casuals). Out of them 167 rare and endangered species of grassland, meadow and wetland communities are presented in detail: 19 are new to the region, 34 are enlisted in national red list of endangered vascular plants, 100 are regionally endangered (some considered extinct so far) and 35 are legally protected. The most valuable new findings are: *Allium montanum*, *Campanula rapunculus*, *Carex davalliana*, *Chenopodium acerifolium*, *Dactylorhiza maculata*, *Dianthus campestris*, *Gentianella amarella*, *Gypsophila paniculata*, *Inula salicina*, *Iris sibirica*, *Juncus atratus*, *Kochia laniflora*, *Leersia oryzoides*, *Melampyrum cristatum*, *Melilotus altissima*, *Ophioglossum vulgatum*, *Orchis coriophora*, *O. militaris*, *Orobanche coerulea*, *O. elatior*, *Ostericum palustre*, *Pedicularis palustris*, *Scutellaria hastifolia*, *Solanum nigrum* subsp. *schultesii*, *Succisella inflexa*, *Teucrium scordium*, *Thesium ebracteatum*, *Trollius europaeus*, *V. elatior*, *V. montana* and *V. stagnina*. The results confirm exceptional floristic richness of the Bug River Valley and prove the region to be one of the centers of plant biodiversity in Polish lowlands.

Przyjęto do druku: 19.09.2012 r.